

PROGRAM PROFILAKTYKI

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3
IM. ŚWIĘTEGO WOJCIECHA
W GNEŹNIE**

Gniezno, 30 sierpnia 2016 r.

Program jest integralną częścią programu wychowawczego. Zakłada on wdrożenie oddziaływań wychowawczych w codzienny plan pracy szkoły. Został opracowany na podstawie badań i obserwacji środowiska lokalnego przeprowadzonych przez pedagogów naszej placówki.

Adresat: uczniowie klas I-VI oraz ich rodzice, prawni opiekunowie

Realizatorzy: pedagodzy, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Policji, kuratorzy Sądu Rodzinnego i inni.

Celem programu jest:

- budowanie poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie,
 - nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacji zagrożenia,
 - nabycie umiejętności pozwalających radzić sobie z życiowymi trudnościami, stresem,
 - umiejętność tworzenia swego obrazu jako osoby wartościowej,
 - rozwijanie autonomii i świadomości,
 - uczenia podejmowania racjonalnych wyborów,
 - umiejętność otwartego wyrażania własnych opinii i odmawiania w sytuacji presji grupowej,
- Świadomość zagrożenia „złym dotykiem”, uzależnieniem fizycznym (mechanizmy uzależnień) i psychicznym (sekty, media),
- uświadomienie znaczenia więzi międzyludzkich.

Program – opiniują Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców

- zatwierdza Rada Pedagogiczna Szkoły Podstawowej nr 3 im. Świętego Wojciecha w Gnieźnie.

Działalność profilaktyczna opiera się na następujących zasadach:

- Nie należy rozbudzać u dzieci niepotrzebnej ciekawości i chęci eksperymentowania z środkami uzależniającymi,
- Materiały muszą być przygotowane wcześniej, prowadzący świadomi wagi podejmowanych problemów, kompetentni, wcześniej przeszkoleni, Prowadzenie zajęć w sposób aktywizujący uczestników z poszanowaniem ich podmiotowości,
- Jasno sformułowany cel dający możliwość oceny, czy został osiągnięty, zrealizowany,

- Określenie czasu, terminów i miejsca zajęć niezbędnych do osiągnięcia celu,
- przeprowadzenie ewaluacji po realizacji całości zadań.

Strategie osiągnięcia celu to:

- Przekształcenie przekonań, norm na temat używek,
- Konstruktywne osobiste postanowienia,
- Aktywizowanie własnego systemu wartości,
- Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach zachowań,
- Asertywne odmawianie,
- Alternatywne formy spędzania wolnego czasu.

Zajęcia są realizowane głównie podczas godzin wychowawczych, Dni promocji Zdrowia, debat uczniowskich, spotkań z rodzicami.

Konstrukcję programu oparto o gotowe scenariusze programów profilaktycznych, takich jak:

- „**Dziękuję – Nie**” program wychowania w trzeźwości,
- „**Drugi Elementarz**” – czyli program siedmiu kroków – program profilaktyczny młodzieży, nauczycieli i rodziców.
- „**Spójrz inaczej**” – E. Czermierowskiej i A. Kołodziejczyka,
- „**Bezpieczna Szkoła**” – wielkopolski program prewencyjny,
- „**Jak mówić, żeby dzieci słuchały ... czyli szkoła dla rodziców**” wg. A. Mazlish i E. Fawer,
- „**Telewizja w życiu ucznia klasy III**” – program autorski,
- „**Jestem kulturalny – to mój wybór**” – program autorski.

Sposoby osiągnięcia celu to:

1. Bieżący monitoring całej społeczności szkolnej, na temat osób, miejsc i form przemocy w szkole, poprzez:

- diagnozę wstępną nowych uczniów,
- obserwację,
- ankiety i sondaże,
- wywiady środowiskowe,
- rozmowy indywidualne z uczniami,
- rozmowy indywidualne z nauczycielami,
- rozmowy indywidualne z rodzicami.

2. Doskonalenie nauczycieli w zakresie rozpoznawania problemu przez:

- szkoleniowe rady pedagogiczne

- polecanie literatury fachowej
- 3. Ustalenie przejrzystego systemu kar za zachowania niepożądane i konsekwentne stosowanie ich wobec uczniów.
- 4. Motywowanie uczniów do rozwijania swoich mocnych stron na zajęciach dodatkowych.
- 5. Spotkania uczniów z przedstawicielami instytucji wspomagających rozwój ucznia i jego postawy.
- 6. Prelekcje, warsztaty dla zainteresowanych rodziców.
- 7. Kierowanie rodziców i uczniów z problemami do instytucji specjalistycznych i wspierających szkołę.

Metody pracy:

- krąg uczuć,
- burza mózgów, piramida priorytetów,
- praca w małych grupach,
- plakat grupowy, meta plan,
- rysunek indywidualny,
- dyskusja,
- drama, etiuda pantomimiczna,
- gra dydaktyczna,
- metoda przypadku.

Zbadane czynniki ryzyka:

- duża dostępność używek, niskie ceny,
- uzależnienie w rodzinie
- środowisko nagradzające stosowanie używek,
- konflikty w rodzinie,
- doświadczenie izolacji w dzieciństwie,
- nadpobudliwość, agresja,
- wpływ dysfunkcyjnej grupy rówieśniczej,
- słabe wyniki w nauce,
- niskie oczekiwania życiowe.

Zbadane czynniki chroniące:

- silna więź z rodzicami,
- szacunek dla norm i autorytetów,
- pozytywna grupa rówieśnicza,

- zainteresowania,
- dobre wyniki w nauce,
- praktyki religijne.

TEMATY ZAJĘĆ

KLASA 1

1. Jesteśmy grupą.
2. Jesteśmy podobni, ale różnimy się pomiędzy sobą.
3. Moja szkoła jest bezpieczna.
4. Zwracamy uwagę na to co spożywamy.
5. Co mogę zrobić, aby być zdrowym?
6. Rozpoznajemy i nazywamy uczucia.
7. Bawię się bezpiecznie.
8. Dobry dotyk – zły dotyk.
9. Dni promocji zdrowia.

Zajęcia dla rodziców.

1. Rodzic wychowuje przykładem, a nie nakazem.
2. Zły dotyk – na co zwrócić uwagę by dziecko nie stało się ofiarą.

KLASA 2

1. Jak bezpiecznie zachowywać się w szkole?
2. Moje mocne strony, moje sukcesy.
3. Czasami mamy różne zdanie na jeden temat.
4. Moja szkoła jest bezpieczna.
5. Dbam o swój organizm.
6. Bawię się bezpiecznie.
7. Uwaga na znajomych.
8. Dni Promocji Zdrowia.

Zajęcia dla rodziców.

1. Bezpieczeństwo dziecka w kontakcie z innymi ludźmi.
2. Jak wspierać i motywować dziecko, jak uczyć przyjmowania porażki?

KLASA 3

1. Są sytuacje, w których muszę odmówić.
2. Jak mądrze korzystać z lekarstw.
3. Są rzeczy, które robię dobrze, a najlepszy jestem w\
4. Jak wyrazić to co czuję?
5. My to mamy klasę!
6. Moja bezpieczna szkoła.
7. Od czego można się uzależnić.
8. Dni Promocji Zdrowia.

Zajęcia dla rodziców.

1. Objawy świadczące o przeżywanym przez dziecko stresie. Jak wytłumaczyć dziecku, że niektóre rzeczy są wyłącznie dla ludzi dorosłych.

KLASA 4

1. Moje ciało się zmienia.
2. Kiedy jest mi trudno z samym sobą.
3. Wpływ mediów na moje poglądy.
4. Moja bezpieczna szkoła.
5. Program „Dziękuję – Nie!”

Zajęcia dla rodziców.

1. Wpływ mediów na kształtowanie postaw dziecka.
2. Jak uchronić dziecko przed sięgnięciem po używki?

KLASA 5

1. Poznają siebie – moje wady i zalety.
2. Moje ciało się zmienia.
3. Decyzja – jak podejmować tę właściwą
4. Choć mam inne – szanuję Twoje zdanie.
5. Komunikacja niewerbalna.
6. Moja szkoła jest bezpieczna.
7. Sekty – zniewalają umysł.

Zajęcia dla rodziców.

1. Uwaga sekty!
2. Ja wspierać dziecko w okresie dojrzewania?

KLASA 6

1. Jak radzić sobie w sytuacji trudnej?
2. Ludzie, którym mogę zaufać.
3. Jak pokonać stres przy pomocy pozytywnego myślenia?
4. Decyzja należy do Ciebie.
5. Zajęcia w ramach programu „Elementarz”.
6. Moja bezpieczna szkoła.

Zajęcia dla rodziców.

1. Jak pomóc dziecku pokonać stres przed egzaminem?
2. Zajęcia w ramach programu „Elementarz”.

EWALUACJA

Dla sprawdzenia efektywności oddziaływań każdy prowadzący powinien dokonać ewaluacji i odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

1. Czy cele zajęć zostały osiągnięte?
 - co o tym świadczy?
 - co sprzyjało, co przeszkadzało osiągnięciu celów?

2. Jeśli cele zostały osiągnięte częściowo to:
 - w jakim zakresie?
 - co o tym świadczy?

Co utrudniało bądź uniemożliwiało osiągnięcie celów?

3. Jeśli cele nie zostały zrealizowane w ogóle to:
 - co o tym zdecydowało?
 - co o tym świadczy?

4. Jakie założenia potwierdziły się w praktyce?

5. Co w realizacji zadań było zaskoczeniem?

Aby odpowiedzieć na te pytania

W klasach I i II należy posłużyć się obserwacją oraz prostymi pytaniami, np. Kto wie...

- jak należy zachować się w klasie?
- w czy jesteśmy podobni, a czym różnimy się między sobą?
- jak pokonać bezpiecznie drogę do szkoły?
- czego nie wolno wkładać do ust?
- co robić by być zdrowym?
- jakich uczuć doświadczają ludzie?
- jak bezpiecznie się bawić?
- kto, kiedy i w jaki sposób może nas dotykać?
- jak zachować się wobec obcej osoby?
- co jest moją główną zaletą?
- jak dogadać się, gdy mamy różne zdania?
- jak należy bawić się bezpiecznie?

W klasach III i IV

Uczniowie udzielają odpowiedzi na pytanie: Czy wiem jak

- skutecznie odmówić?
- mądrze korzystać z lekarstw?
- wykorzystać moje mocne strony?
- wyrazić to co czuję?
- dbać o atmosferę w naszej klasie?
- i od czego można się uzależnić?
- zmieniam się, gdy dorastam?
- pozwolić sobie pomóc w trudnych chwilach?
- mądrze korzystać z telewizji, Internetu, czasopism?
- i gdzie, szukać pomocy, gdy dzieje się krzywda?

W klasach V i VI

Uczniowie udzielają odpowiedzi na zdania niedokończone:

1. Podczas dzisiejszych zajęć dowiedziałem się ...
2. Zdobyta wiedza pomoże mi w ...
3. Podczas kolejnych zajęć wolałbym żeby ...

Rodzice po każdym zajęciach wypełniają „**Arkusz ewaluacji**”.

Opracowanie:

Joanna Wesołowska

